

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/238/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114209928
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4114209928.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený : Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 47 233 516, proti odporcovi: N. Y., bytom F. I., H. XXXX/X, o zaplatenie 130,56 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12C/185/2014-31 zo dňa 24. novembra 2014, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1, § 39, § 51, § 52 ods. 1,2, § 53 ods.1,2,5, § 54 ods. 1,2, § 517 ods.2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), čl. 3 ods. 1, ods.2, ods.3, čl. 5, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1, Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, § 1 ods. 2 písm. e), § 4 ods. 1, ods. 2, ods.3 zákona č. 258/2001 Z. z., o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, ako aj zisteným skutkovým stavom veci, na základe ktorého dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nebol dôvodne podaný. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 28.3.2014 domáhal zaplatenia sumy 130,56 eura s príslušenstvom a náhrady trov konania na skutkovom základe, že s odporcom uzatvoril zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytol odporcovi úver vo výške 398,33 eura, ktorý sa odporca zaviazal splácať v 18 mesačných splátkach po 35,15 eura podľa splátkového kalendára. Dňa 22.5.2009 poskytol odporcovi revolving vo výške 421,80 eura, ktorý sa odporca zaviazal splatiť v 12 mesačných splátkach po 35,15 eura. Odporca sa dostal do omeškania pri 13. splátke a do okamžitej splatnosti úveru uhradil sumu 713,19 eura. Odporca mal uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 341,31 eura dňa 3.10.2010 a uhradil čiastočne sumu vo výške 210,75 eura. Súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľ uzatvoril dňa 5.9.2008 s odporcom zmluvu o revolvingovom úvere č. 8400010673, poskytol odporcovi úverový limit vo výške 398,33 eura a odporca sa zaviazal splácať úver v 18 mesačných splátkach po 35,15 eura, celkom mal splátkami zaplatiť sumu 632,70 eura. Zmluvná odmena bola dojednaná vo výške 234,44 eura. RPMN za úver bola dojednaná vo výške 77,44 %. Ročná úroková sadzba bola dojednaná vo výške 88 %. Priemerná RPMN bola dojednaná vo výške 61,36 %. Poskytnutá čiastka revolvingu bola 236,21 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu bola dojednaná vo výške 185,62 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu bola dojednaná vo výške 67,20 %, ročná úroková sadza revolvingu bola 72,63 %. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere. Podľa oznámenia navrhovateľa ako veriteľa o schválení úveru zo dňa 5.9.2008 bol dátum splatnosti prvej splátky - 31.10.2008 a dátum splatnosti poslednej splátky úveru - 31.3.2010. Navrhovateľ oznámil odporcovi listom zo dňa 13.5.2010, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 17,18,19, suma omeškaných splátok je 105,45 eura s tým, že ak bude v omeškaní s ktoroukoľvek z týchto splátok viac ako tri mesiace, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Z karty klienta mal za preukázané, že odporca

nesplácal úver podľa dohodnutého splátkového kalendára, navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 398,33 eura plus 421,80 eura = 820,13 eura a odporca zaplatil navrhovateľovi splátkami sumu 713,19 eura plus 210,75 eura = 923,94 eura. Podľa vyčíslenia navrhovateľa je odporca dlžný sumu 130,56 eura. Súd prvého stupňa s poukazom na tú skutočnosť, že navrhovateľ si uplatňoval voči odporcovi nároky vzniknuté z uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 5.9.2008, teda na základe právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť podľa príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z., dospel k záveru, že sa jedná o právne nároky vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa v zmysle ustanovenia § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 616/2004 Z. z. hľadí ako na spotrebiteľskú zmluvu podľa ustanovenia § 52 a nasl. OZ. Súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol dôvodiac tým, že dojednaná „zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu“, je sama o sebe vyššia ako poskytnutý úver a zjavne vybočuje z rámca akéhokoľvek úverovania, ktoré by bolo akceptovateľné z hľadiska dobrých mravov a niet dôvodu na iné, ako úžerné označenie takýchto úrokov i s poukazom na rozhodnutie NS SR sp.zn.5Cdo 26/11. Dohodnutá výška úrokov a zmluvná odmena je neprimeraná a odporuje dobrým mravom s poukazom i na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo 1484/2004, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 26/2011 a judikatúra súdneho dvora a to rozsudok zo 14. júna 2012 vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti N. X. X.. Súd nekonštatoval neplatnosť celej úverovej zmluvy, ale iba odplaty dôvodiac tým, že neplatnosť úverovej zmluvy by nebola v prospech ani spotrebiteľa, ktorý by tak musel vydať bezdôvodné obohatenie prakticky vzápätí po získaní úveru napriek výhodnosti splátok. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) tak, že v konaní úspešnému odporcovi súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vyhovie jeho návrhu a zaviazá odporcu zaplatiť mu náhradu trov konania. Namietal, že závery súdu porovnávajúce výšku úveru a výšku odplaty vyčíslenú za celú dobu trvania úverového vzťahu sú zavádzajúce a po vecnej stránke nesprávne. Argumentácia súdu vlastne znamená, že čím dlhší by bol úverový vzťah, tak tým by zrejme záver o rozpore odplaty s dobrými mravmi mal stále byť pravdepodobnejší. Svojím rozhodnutím aj neguje význam ukazovateľov, ako sú napríklad ročná úroková sadzba a ročná percentuálna miera nákladov. V otázke primeranosti odplaty nie je možné zistiť a rozhodnutie je tak absolútne nepreskúmateľné, na základe čoho súd dospel k uvedeným záverom o rozpore s dobrými mravmi. Nie je zjavné, či súd vôbec aplikoval príslušnú právnu normu upravujúcu výšku odplaty v čase uzavretia zmluvy. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere bol poskytnutý úver, ktorý má charakter spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z. z.. Uvedené konštatuje aj súd. Na základe toho sa potom v zmysle § 53 ods. 6 OZ malo aplikovať vo veci posúdenie odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 uvedeného zákona č. 258/2001 Z. z.. Poukázal na ustanovenie § 1 ods. 1 nar. vlády č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru a uviedol, že maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere, bola v zmysle uvedeného 98,44 %. Je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje tú maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s platnou právnou úpravou. Je preto logicky vylúčeným aj to, aby výška odplaty bola v rozpore s dobrými mravmi. Ak zákon v otázke odplaty výslovne vymedzil určitú prípustnú hranicu odplaty, z hľadiska jej výšky, potom takto vymedzená hranica nemôže byť negovaná cez právne neurčitý pojem dobrých mravov. Odporuje tomu aj základný princíp aplikácie práva *lex specialis derogat lex generalis*. Osobitná úprava maximálne prípustnej výšky odplaty má aplikačnú prednosť pred všeobecnou úpravou (ako sú dobré mravy). Súd ponecháva nepovšimnuté totiž práve tie ustanovenia, ktoré popierajú zákonnosť, vecnú správnosť a opodstatnenosť jeho postupu a samotného rozhodnutia vo veci. Zároveň nie je z napadnutého rozsudku zjavné, prečo sa nezaoberal ustanovením § 53 ods. 6 OZ účinným ku dňu uzavretia zmluvy a všetkými ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. Navrhovateľ poukazuje nielen na to, že výška odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s uvedenými právnymi normami. Výška odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere bola nižšia ako maximálne povolená odplata, teda v súlade s obmedzením vyplývajúcim zo zákona č. 258/2001 Z. z. Je nesprávnym preto záver súdu, aby dohoda o odplate v zmluve o revolvingovom úvere bola absolútne neplatná, ak je táto dohoda v súlade s týmto ustanovením zákona, ktoré stanovuje maximálnu výšku danej odplaty. V tejto prejednávanej veci prípad rozporu výšky odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere so žiadnym zákonom nenastal. Zároveň

vo veci nikto netvrdil a neuplatňoval námietku neplatnosti dojednania o výške odplaty, hoci podľa § 3 ods. 11 zákona č. 258/2001 by sa vyžadovala. Prípustnosť predloženia pripojených listín odôvodňuje navrhovateľ ustanovením § 205a ods. 2 písm. b/ a d/ OSP. Jednoznačne totiž preukazuje nedostatky a vady v postupe súdu a jeho rozhodnutí. Navrhovateľ ale tvrdí, že uvedené mal súd brať do úvahy ex offa, lebo to vyplýva z aplikácie príslušnej právnej normy, ktorá maximálnu výšku odplaty stanovila. V pomeroch prejednávanej veci je podstatné, že celkové náklady sú tvorené len úrokom. To, čo je primeranou odplatom a prípustnou v zmysle relevantnej právnej úpravy určil zákonodarca. Zmluva o úprave je odplatnou zmluvou a na jej uzavretie je potrebná dohoda o podstatných náležitostiach, ktorými je dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky, stanovenie sumy týchto peňažných prostriedkov a zároveň záväzok dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ustanovenie § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka výslovne uvádza, že dlžník je povinný platiť úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške stanovenej zákonom alebo na základe zákona. Termínom „zákon“ sa pritom nešpecifikuje konkrétny právny predpis, ale akýkoľvek právny predpis vyhlásený v štátom stanovenej, alebo uznannej forme ako zákon. V tomto prípade výška odplaty je v súlade s § 3 ods. 10 ods. 11 zákona č. 258/2001 Z. z. Súd v odôvodnení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 5Cdo/26/2011 v ktorom mala byť vyslovená neplatnosť odplaty vo výške 48 % úrokov pre rozpor s dobrými mravmi, pričom má ísť o neplatnosť v celom rozsahu, ktorú nie je možné modifikovať, k čomu navrhovateľ uvádza, že ak by nebolo možné údajnú neprijateľnú odplatu modifikovať, potom išlo o priamy rozpor so zákonným ustanovením § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Odporca sa nevyjadril k podanému odvolaniu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo postupom podľa § 212 ods. 1 OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Podľa § 221 ods.1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ako účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP Ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nie je preskúmateľné, keď absentuje dostatok skutkových a právnych dôvodov odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa /§ 157 ods.2 OSP/ a to z dôvodov nižšie uvedených.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v právnom posúdení danej spotrebiteľskej zmluvy potiaľ, pokiaľ súd prvého stupňa dospel k tomu záveru, že na danú spotrebiteľskú zmluvu je potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii. V odôvodnení napadnutého rozsudku však absentuje dostatok dôvodov odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa v danej právnej veci v skutkovom a právnom posúdení otázky, akého charakteru (občiansko-právneho alebo obchodno-právneho) je predmetná zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania s poukazom na jej obsah a s poukazom na obsah zmluvných dojednaní navrhovateľa ako neoddeliteľnej súčasť predmetnej zmluvy podľa bodu 13 predmetnej zmluvy (keď nie je zrejmé, či sú obsahom spisu). Teda absentujú skutkové a právne dôvody v tom smere, na základe čoho dospel súd prvého stupňa k záveru, že sa jedná o zmluvu občianskoprávneho charakteru a nie o zmluvu obchodnoprávneho charakteru uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka.

Ďalej odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa neobsahuje dostatok skutkových a právnych záverov v tom smere, že z neho nevyplýva dostatok dôvodov, na základe ktorých súd prvého stupňa dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu s poukazom na ten dôvod, že odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov je neprimeraná, pokiaľ sa jedná o jej výšku, teda je dojednaná v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na ustanovenie § 3 OZ a preto je neplatná s poukazom na ustanovenie § 39 OZ a keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvého stupňa aplikoval na danú právnu vec v otázke neplatnosti odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru výlučne ustanovenie § 3 a § 39 OZ s poukazom na existujúcu právnu úpravu v rozhodnom období, na ktorú dôvodne poukázal navrhovateľ v podanom odvolaní, ktorá právna úprava v ustanoveniach § 53 ods.6 OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, § 3 ods. 10,11 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, § 1 ods.1 nar. vl. SR č. 238/2008 ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, ustanovovala, aká výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru bola maximálne prípustná.

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /v znení účinnom od 1. mája 2014/, účinného v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú zákonnú prekážku alebo iný zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Odvolací súd v právnom posúdení danej právnej veci navyše poukazuje na to, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa podľa znenia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ /v znení účinnom od 1. apríla 2015/ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /účinného od 1. mája 2014/ a § 52 ods. 2 OZ /účinného od 1. apríla 2015/ a po ich zohľadnení a po zohľadnení právnych predpisov, ktorých sú súčasťou a ktoré nemajú prechodné ustanovenia, je potrebné prijať ten právny záver, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. V tomto smere odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 12/2014 zo dňa 21.apríla 2015.

S poukazom na nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, preto odvolací súd musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodne, svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods.2 OSP.

Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.